

Waterlanders – lesbrief drama

Beste dramadocent,

Welkom bij Theatergroep Crash en welkom bij *Waterlanders*! *Waterlanders* is een muziektheatervoorstelling voor jongeren over water, klimaat, solidariteit en keuzes maken. Deze lesbrief vertelt u alvast meer over het verhaal van de voorstelling en biedt handvatten om het theaterbezoek te koppelen aan een dramales. Na het zien van de voorstelling kunt u een tot twee dramalessen werken met thema's en scènes uit de voorstelling. Wij hopen dat deze brief u zal inspireren om dramaopdrachten te geven die aansluiten bij uw eigen lesstijl en het niveau van uw leerlingen.

Heeft u vragen of een reactie over de voorstelling of deze lesbrief? Zoek ons op via Facebook of mail ons op info@tgcrash.nl.

Met hartelijke groet,

Het artistiek team van TG Crash,

Susanne Hamleers, Michiel Schreuders en Hiekeliën van den Herik

Inhoudsopgave

	Pagina:
Voor u naar de voorstelling gaat	2
Het verhaal	3
De realiteit	4
Spelopdracht 1: reclame	5
Spelopdracht 2: jij of ik?	6
Spelopdracht 3: schijngevecht	7
Muziekopdracht 1: Osmans verhaal	9

Voor u naar de voorstelling gaat

Wellicht hebben uw leerlingen vaker een theatervoorstelling bezocht en weten zij wat er van hen verwacht wordt. Toch nog even in het kort een paar afspraken die u van tevoren met uw leerlingen kunt maken:

- De voorstelling duurt ongeveer 1 uur. Tijdens de voorstelling ben je stil;
- Niet eten of drinken tijdens de voorstelling;
- Telefoons uit en weg gestopt;
- Na afloop bedankt je de spelers door te applaudisseren.

Leuk om te weten:

- Na de voorstelling mag je vragen stellen aan de actrice. Dit mag gaan over de inhoud van het verhaal, over de wetenschap achter het verhaal, over acteren, over de technische aspecten, het decor of het ontstaan van de voorstelling;
- Alle muziek in de voorstelling is speciaal voor deze voorstelling gemaakt. De componist/muzikant speelt ook mee in de voorstelling.

Het verhaal

Waterlanders speelt zich af in een verre toekomst. De jonge, ambitieuze professor Cleo Dijkgraaf is klimatoloog. Ongerust over de klimaatveranderingen, met name de stijging van de zeespiegel en de toename van heftige neerslag en stormen, probeert zij de mensen te waarschuwen. Ze doet onderzoek, schrijft rapporten en boeken, zorgt ervoor dat ze op televisie komt... maar maatregelen blijven uit.

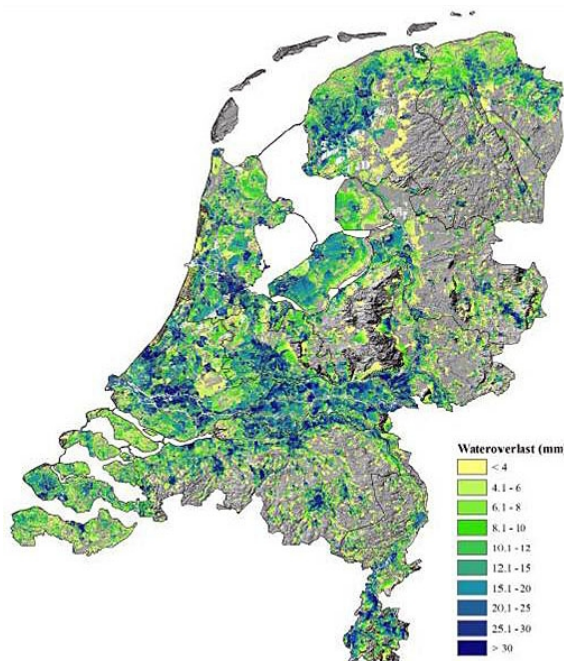
Wanhopig gooit Cleo het over een andere boeg. Ze sluit zich op in haar laboratorium en ontwikkelt samen met haar collega Lena een set kunstmatige kieuwen. Na een eenvoudige operatie kunnen mensen met deze kieuwen onder water ademen. Opnieuw zoekt Cleo de (media)aandacht, maar opnieuw neemt niemand haar echt serieus. Tot het water de mensen aan de lippen staat. Letterlijk. Multinational *Nestell* neemt de kieuwen ('Gillies') in productie en bouwt onderwaterstad *NewAtlantis*.

Al snel blijkt dat er niet genoeg tijd is om de hele wereldbevolking van kieuwen te voorzien. Als *The Big Flood* komt, zit slechts een klein deel van de mensheid veilig beneden in *NewAtlantis*. Cleo is daar niet bij. Zij drijft met haar schip over de eindeloze vlakte van water met een beperkte voorraad aan drinkwater. Verraden door *Nestell* en teleurgesteld in iedereen. Cleo is er van overtuigd dat niemand de ramp heeft overleefd. Dan drijft er een jonge muzikant langs. In zijn gitaarkoffer zit de sleutel om *NewAtlantis* toch nog te bereiken. Tenminste, voor één van hen. Opnieuw staat Cleo voor de keuze: wie redt ze? Ten koste van wat?

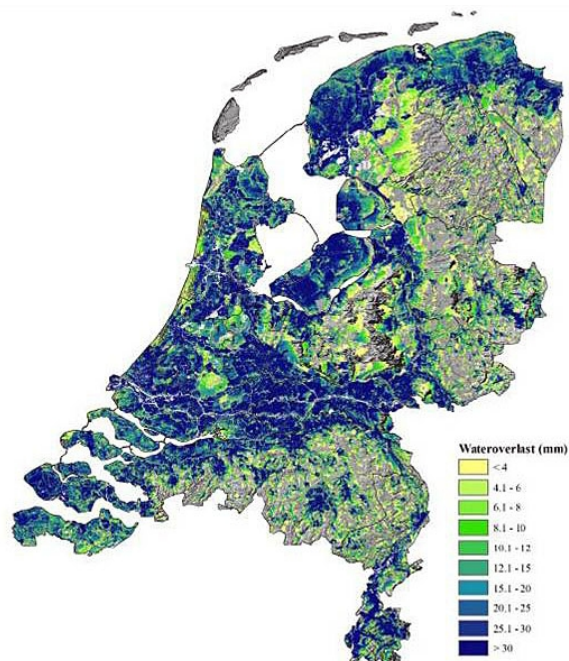

De realiteit

In de futuristische setting van *Waterlanders* hebben we gekozen voor een onrealistisch, apocalyptisch scenario. De kans dat de wereld volledig onder water komt te staan is klein, net als de kans dat wij onder water gaan leven met behulp van kieuwen. Dat neemt niet weg dat water over heel de wereld een concrete bedreiging is. Versnelde klimaatverandering zal deze dreiging in de toekomst vergroten. Niet alleen in verre oorden als Bangladesh en de Malediven, maar ook Nederland, Duitsland en recent nog het Verenigd Koninkrijk hebben te maken met overstromingen als gevolg van buitengewone neerslag.

W 2100 1:25 jaar

W 2100 1:100 jaar

Naast vragen over klimaat en watermanagement gaat de voorstelling ook over de aard van mensen: hoe sociaal zijn we nog wanneer de wereld dreigt te vergaan? Proberen we dan de hele wereld te redden, of zorgen we eerst dat we zelf droog zitten? Kies ik altijd voor mezelf? Is mijn leven meer waard dan dat van een ander? Vragen waar u met uw leerlingen over van gedachten kunt wisselen met behulp van dit lesmateriaal.

Spelopdracht 1 reclame

Deze opdracht kan na de voorstelling worden gedaan.

In de voorstelling wordt een reclamespotje gespeeld. Het gaat hier om 'Gillies', kieuwen waarmee je als mens onder water kunt ademen.

Inventariseren:

- Wat kunnen de leerlingen zich hier nog van herinneren?
- Hoe zag het eruit en wat gebeurde er?
- Laat uw leerlingen typische elementen benoemen die thuis horen in een commercial.

Bespreken:

- De reclame in de voorstelling is bedacht door Nestell, het bedrijf van Syvlia Scone (de vrouw in de rode jurk). Hoe zou de reclame voor Gillies eruit zien als Cleo de reclame had gemaakt?
- En wat als Osman een commercial voor de Gillies zou maken, wat zou hij anders doen?

Doen:

- Laat uw leerlingen zelf met een pakkende slogan of jingle voor de Gillies bedenken, vanuit het personage van Cleo of Osman.
- Laat uw leerlingen vervolgens in kleine groepjes zelf een commercial bedenken voor de Gillies. Ze kunnen het eindresultaat voor de groep laten zien.
- Optie: de commercial filmen (met mobiel). Denk hierbij ook aan het gebruik van kleding en attributen, muziek en/of dans.

Spelopdracht 2: Jij of ik?

Deze opdracht kan na de voorstelling worden gedaan.

In de voorstelling zien we dat Cleo één paar kieuwen heeft. Osman en Cleo willen beiden naar 'het beloofde land' NewAtlantis. Een probleem dus.

Inventariseren:

- Waarom wilde Cleo de kieuwen voor zichzelf? Waarom vond ze dat zij het meest recht had op de kieuwen?
- Waarom wilde Osman de kieuwen voor zichzelf? Waarom vond hij dat hij het meest recht had op de kieuwen?
- Wie weet wat voor rol Lena speelde, de vriendin van Cleo. Hoe komt het dat zij wel in NewAtlantis zit?

Bespreken:

- Wie vonden de leerlingen dat het meeste recht had op de kieuwen? Waarom?
- Had de voorstelling volgens de leerlingen een 'happy end' of een 'bad ending'?
- Laat de leerlingen nadenken over een ander eind van het verhaal. Welke verschillende eindes kunnen ze bedenken? Wat zou een beter einde zijn? Is dat einde voor iedereen beter?

Doen:

- In kleine groepjes gaan de leerlingen zelf een scène ontwikkelen waarin er 1 paar Gillies is, maar meerdere personen.
- De leerlingen moeten ook nadenken over de onderlinge verhoudingen. Welke relatie hebben de personages tot elkaar? Familie? Professor en drenkeling? Beste vrienden? Grootste vijanden?
- Laat de leerlingen ook nadenken over tactieken: welke manieren kun je inzetten om van een ander iets te krijgen? (Bijvoorbeeld: verleiding, dreiging, medelijden opwekken...)
- Wat gebeurt er? Komt er ruzie? Wie offert zichzelf op? Laat de leerlingen duidelijk een begin, verloop en einde bedenken en repeteren.
- Daarna kunnen de leerlingen aan elkaar presenteren wat ze hebben gemaakt.

Spelopdracht 3: schijngevecht

Deze opdracht kan voor of na de voorstelling worden gedaan.

In *Waterlanders* zien we op 2 momenten in de voorstelling een 'fysiek geweld'.

Inventariseren:

- Kunnen de leerlingen dit terug halen? Herinneren zij zich dit?
- Wat gebeurde er wanneer?
- Wat vonden ze van dat geweld?

Het eerste moment is wanneer Osman wakker wordt. Hij grijpt dan Cleo bij de keel, gooit haar vervolgens op de grond. Cleo trapt hem en weet zichzelf zo te bevrijden. Het tweede moment is wanneer de machine piept en er één paar kieuwen klaar is. Allebei willen ze de kieuwen hebben. Cleo gaat eropaf, maar Osman houdt haar tegen en gooit haar vervolgens op de grond.

Bespreken:

Op deze gevechtscènes is lang geoefend. Het moet er goed uit zien op het toneel (je kunt niet smokkelen zoals op televisie of in de film), maar er moet niemand echt gewond raken of pijn hebben. Acteurs spelen een voorstelling niet één keer, maar soms elke dag, of meerdere keren per dag. En de volgende dag moet je misschien wel in een reclamespotje, of een film spelen. Dus zelfs blauwe plekken wil je voorkomen. Alle bewegingen zijn daarom van tevoren afgesproken, zoals bij een dans.

Doen:

Opdracht: Laat uw leerlingen zelf nadenken over een schijngevecht. Misschien kennen zij zelf technieken of kent u die. Spreek een codewoord af (bijvoorbeeld: stop). Als dat woord gebruikt wordt, moet iedereen elkaar direct loslaten.

- Laat leerlingen voor de groep in slow motion voordoen wat ze weten van u leren.
- Wie kan inspanning, woede en pijn in het gezicht uitbeelden, zonder dat je daadwerkelijk kracht zet in je handen, armen of benen? Begin met het optillen van een onzichtbaar, zwaar rotsblok of het opentrekken van een niet bestaande dichte deur.

- Maak vervolgens de stap naar fysiek contact: probeer iemand weg te duwen die zogenaamd te zwaar is. Je wilt lopen, maar iemand die veel sterker is houdt je zogenaamd tegen aan je schouders.
- Een volgende stap: een choreografie van handelingen die een gevecht lijken.
- Wellicht kent u zelf technieken die u hen kunt leren. Denk bijvoorbeeld aan het bekende 'haren trekken" waarbij de dader de haren vast heeft van het slachtoffer en het lijkt alsof het slachtoffer aan de haren over de grond wordt getrokken. Terwijl 'het slachtoffer' de handen van de dader zo stevig vasthoudt dat het slachtoffer aan haar armen wordt voortgetrokken.
- Ook leuk is om te oefenen hoe je kan vallen zonder jezelf te bezeren.
- Na een uitgebreide inventarisatie en het delen van technieken, mogen de leerlingen in tweetallen een scène repeteren waarin deze technieken voorkomen. Als de leerlingen de voorstelling al hebben gezien kunt u de situatie van 1 paar kieuwen nemen als uitgangspunt voor het conflict. Van tevoren spreken ze de leerlingen bewegingen af. Wie er wint, moet dus ook worden afgesproken.

Muziekopdracht 1: Osmans verhaal

Deze opdracht kan ook voorafgaand aan de voorstelling worden gedaan.

In de voorstelling zingt Osman een lied over het moment dat hij de wereld intrekt met het idee dat hij alles kon doen wat hij wilde. De tekst van dit lied is geschreven door een schrijver (theaterauteur). De muzikant/componist heeft vervolgens een lied ervan gemaakt.

Bespreken:

- Lees met de klas de tekst. Wat valt op? Wat voor persoon lijkt Osman, als je deze tekst leest? Wat vinden de leerlingen van de manier waarop Osman over dingen denkt in dit lied?
- *Voor na de voorstelling:* Osman zingt dit lied halverwege de voorstelling. Denkt Osman hetzelfde over dingen aan het einde van de voorstelling?

Doen:

- Laat de leerlingen hun eigen melodie maken met een stukje bestaande tekst.
- Hoe zou hun versie klinken als het gerapt wordt of langzaam wordt gezongen als een *ballad*? Probeer het uit zonder de begeleidende muziek.
- Heeft de manier waarop je het lied zingt ook invloed op de lading van de tekst?

Leerlingen zijn vrij aanpassingen in de tekst en de melodie te maken om het nummer meer eigen te maken.

De tekst vindt u op de volgende pagina.

Osmans lied

*Op het land stond een huis
en in het huis was mijn kamer
verboden voor zusjes
mijn allereerste rijms
(schreef ik) met stift op het behang*

*En mijn ma woest
En mijn pa kwaad
Serieus, dan behang je toch nog een keer?*

*Ik 'leende' een creditcard
Zei: Ma tot vanavond
En de stad werd mijn huis
Waar ik me vermaakte
met meisjes voor één nacht*

*En die meiden pissig
En hun vriendjes kwaad
Maar wat zou het, je leeft maar één keer toch?*

*Eerst had ik alles
Later kwam later
Eerst had ik alles
En toen kwam het water*

*En ik pakte mijn rugzak
Zei Pa tot met Pasen
En de wereld werd mijn huis
Waar ik feestte tot ik neerviel
Met mijn gitaar en een kater*

*En een bonkende kop
En mijn geld weer eens op
Maar wat zou het, je leeft maar één keer toch?*